

Vang versteken

Bijdrage van Eduard Vroom
dinsdag, 14 augustus 2018

Zaterdag de 29ste was een dag om over naar huis te schrijven. Op het programma stond het versteken van de vang! Daar hadden we het al heel vaak over gehad, nu zou het er dan van komen. Een dag vol van verwachtingen - maar ook wat zorgen over het weer. Er was kans op ontwikkeling van een onstabiele atmosfeer en dus kans op onweer. Er volgde overleg; wikken en wegen, voor en tegens, de bekende klik en klak. Dan werd de knoop doorgehakt, het kon doorgaan.

Het gevlucht zetten we parallel met de (zwakke) wind. Dan heb je het minst raakvlak tussen wind en gevlucht en dat is dus het veiligst. Veiligheid bovenal! Ook hielden we rekening met de draagkracht van de vloer en hadden balken bij ons om de druk te verspreiden en stapelhout om de boel tijdens het opkrikken te borgen.

Zekerheidshalve zetten we de vangbalk ook nog zo dat hij boven een losse legeringsbalk stond. Zou hij ondanks onze goede voorzorgen door de vloer zijn gegaan zou hij niet ver zijn gekomen. Je weet immers maar nooit.

Ook de roedeketting met een extra slag om de roede en aan weerszijde rond de krooipalen gelegd. Niks aan het toeval overlaten, pal erin, bliksemafleider er op en kop der veur. En extra vaak in de lucht kijken.

De theorie hadden we goed bestudeerd. Als je tegen de kenner van ons Gildemateriaal zegt: 7.3.7c, dan weten zij uiteraard gelijk waar je het over hebt. Dat is de paragraaf in ons materiaal waarin het versteken van de vang aan de orde komt. En dan met het hele team naar de kapzolder. Degene die geen dommekracht of houten blokken behoeften te dragen deden dat handenwrijvend, dat varkentje zullen we wel eens wassen! Aangezien het sabelijzer op het oude punt moet worden afgetekend, hadden we ons ook voorzien van een krijtje.

Het bleek nodig om de stalen pen in het sabelijzer drie gaten te verzetten. Toen pas hing de vangbalk voldoende horizontaal in de ogen van onze instructeurs. En zelfs na tweehonderd jaar bleek de pen door het sabelijzer nog helemaal goed: eigenlijk alleen wat aangedaan door roest en niet door slijtage.

Volgens verwachting sleet de Vlaamse vang na het verstellen aan bij het schouderstuk. Maar helaas hielp stellen niet, wat we ook deden, hij bleef aanlopen bij het schouderstuk, terwijl hij door het stellen uiteindelijk ook aan ging lopen bij teenstuk en buikstuk. Dat stellen moest steeds getest worden met ellebogenstoom, want de wind kon ons niet helpen

Al met al zijn we er niet in geslaagd met stelwerk aan de rijklamp en rust het aanlopen te verhelpen. Naar grote waarschijnlijkheid omdat de as verzakt is door uitdrogen van het stapelhout onder de halssteen. We hadden de verzakking eerder al gerapporteert maar toen was besloten om er nog even mee door te draaien tot de boel tot rust kwam. We weten dat na het plaatsen van de nieuwe steen er ook een stuk aan de achterzijde van de halssteen is afgebroken en hadden een verandering in de beet van de kammen gezien. Klaarblijkelijk duidelijke indicaties voor een groter euvel wat aan het licht is gekomen.

In theorie, in afwachting van het oordeel van de technisch commissie, is door verzakking geen stelruimte over. Het teenstuk ligt tegen het linker voeghout aan. Het optempelen van de bovenas en eventueel iets naar voren brengen, waarna extra stapelhout geplaatst moet worden zou alle problemen weleens kunnen oplossen. Een zeer interessante les met vervolg.

Nu eerst voor ons mio€™s en beste instructeurs een verder vervolg van een hopenlijk fijne vakantie en hopenlijk tot weerziens, blakend van gezondheid en frisse moed op de windlust bij Lex!